

Täysistunto

Torstai 8.9.2022 klo 15.59—19.57

11. Lakialoite laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 38/2022 vp Ritva Elomaa ps ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Edelleen lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan niitä aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Nyt on ensimmäisenä allekirjoittajana edustaja Elomaa. Olkaa hyvä.

Keskustelu

19.45 Ritva Elomaa ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin muutama sana suomalaisten velkaongelmista ja vallitsevasta tilanteesta: Ei voi muuta todeta kuin että vaikeaa on. Todella moni suomalainen miettii tälläkin hetkellä talousasioita stressaantuneena. Vauhdilla nouseva yleinen hintataso yhdistettynä kasvaviin korkoihin haastaa kotitalouksia toden teolla. Tulojen nousu on jäänyt kauas jälkeen kustannusten noususta, ja nyt keskituloistenkin pitää miettiä, kuinka tulevan talven sähkölaskut maksetaan. Jo entuudestaan raha-asioiden kanssa tuskailleet kansalaiset ovat helisemässä sitäkin pahemmin. Tulossa on kylmä talvi ja kylmääviä velkaongelmia. Kasvava velkaantuminen on suuri yhteiskunnallinen ongelma. Velkaongelmia ei voi sivuuttaa myöskään lakia säädettäessä. Lain pitää tuoda ihmisille turvaa, eikä se saa kohtuuttomasti ajaa ihmisiä vararikkoon tai kannustinloukkuihin.

Muun muassa näistä syistä laadin lakialoitteen, jossa ehdotan, että ulosoton suojaosuudeksi määriteltäisiin 40 euroa velallisen itsensä osalta ja 12 euroa päivässä jokaisen hänen elatuksensa varassa olevan henkilön osalta. Ulosottovelalliselle jätettävä suojaosuus on vuoden 2022 alusta indeksikorotuksineen 23 euroa 20 senttiä velallisen itsensä osalta, joten kyseessä on tuntuva korotus.

Ulosottovelallisen riittävä toimeentulo on varmistettava lailla. Suojaosuus on puolestaan ulosotossa rahamäärä, joka velalliselle on jätettävä palkan ja muun säännöllisen tulon ulosmittauksessa toimeentulon turvaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Koska ulosoton suojaosuuden tarkoitus on turvata ulosottovelalliselle riittävä toimeentulo, voidaan nykytilanteessa nykyistä suojaosuuden tasoa pitää aivan liian alhaisena. Nykyinen suojaosuuden määrittelytapa on velallista kohtaan armoton, eikä rahaa jää elämisen menoihin voudin otettua oman osansa kuukausittaisesta tulosta. Riittävän toimeentulon turvaamisen lisäksi suojaosuuksissa on kyse kannustinloukusta. Ulosottovelallisen ei ole välttämättä järkevää edes ottaa tietyissä tilanteissa työtä vastaan tai jat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

kaa työssäkäyntiä vaihtoehtona tuilla elämiselle, koska suojaosuuden taso ei vastaa ollenkaan tämän hetken tilannetta.

Suomessa oli Tilastokeskuksen mukaan ulosottovelallisia vuoden 2021 lopussa noin 284 000, mikä oli neljä prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Heidän ulosottovelkansa oli yhteensä peräti 6,4 miljardia euroa. Koko vuoden 2021 aikana ulosottovelallisia oli yhteensä 560 741, joista 276 484 velallisen ulosottoasioiden vireilläolo päättyi ennen vuoden 2021 loppua. Eli kansalaiset yrittävät hoitaa velkojaan, kun annetaan vähänkin mahdollisuutta, mutta tällä hetkellä se on hyvin vaikeaa. Pahoin pelkään, että luvut saattavat lähitulevaisuudessa nousta roimastikin.

Velkaongelmia voidaan pitää suuren luokan yhteiskunnallisena haasteena. Tästä johtuen perintää sekä ulosottoa koskevat poliittiset linjaukset vaikuttavat suureen ihmisjoukkoon. Viime kädessä on kaikkien osapuolten etu, jos ulosottovelallinen saa velkansa maksettua. Ei ole tarkoituksenmukaista tai edes inhimillistä ajaa ihmisiä kohtuuttomaan ahdistukseen ulosottovelkojen takia. Se ei palvele loppupeleissä kenenkään etua.

Perussuomalaiset ovat jo vuosia ajaneet eteenpäin niitä asioita, jotka ovat eduksi sekä yhteiskunnalle että ulosottovelallisille. On hyvä, että ainakin yksi asia on nyt onnistunut myös tämän hallituksen aikana. Siinä oli usean puolueen edustajia mukana, jotka ajettiin tätä asiaa, ja on ajettu jo monta vuotta. Tämä on se, että nimi poistuu rekisteristä, että on ollut ulosotossa, kuukauden kuluessa siitä, kun on maksanut kaikki velkansa. Ennen nimi oli voinut olla siellä jopa kaksi kolme vuottakin, mikä oli täysin väärin. Eli kun ihminen on hoitanut velkansa, nimi poistuu rekisteristä kuukaudessa. Valitettavasti vain nämä lakiasiat vievät niin paljon aikaa, että vaikka tämä asia tuli voimaan, niin sen voimaantulo käytännössä menee minun tietämykseni mukaan — vaikka se on alkuvuodesta tehty — tämän vuoden loppuun. Mutta parempi silloin kuin ei milloinkaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Mäkynen, Jukka.

19.51 Jukka Mäkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä edustaja Elomaan tekemä lakialoite tulee tarpeeseen, ja se pitää ehdottomasti käsitellä kiireellä, koska suojaisuus on ollut jo pidemmän aikaa liian matala verrattuna elinkustannusten rajuun nousuun.

Suojaisuus on siis se rahamäärä, joka velalliselle jää ulosoton jälkeen toimeentulon turvaamiseksi. Liian matala suojaisuus heikentää ulosottovelvollisten mahdollisuutta selvittää veloistaan, ja useissa tapauksissa se aiheuttaa syrjäytymistä sekä myös mielenterveydellisiä ongelmia. Suurempi suojaisuus kannustaisi myös työntekoon. Juuri siksi tämä aloite on yhteiskunnallisesti erittäin tärkeä, koska velkaongelmat muodostavat mittavat haasteet ja ongelmat yhteiskunnassa.

Arvoisa puhemies! Kannatan tätä edustaja Elomaan loistavaa lakialoitetta ja toivon sen pikaista käsittelyä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Elomaa.

19.52 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ihan lyhyesti: Kiitän edustaja Mäkystä, että hän kannatti tätä lakialoitettani. Olen hyvin otettu, että edustaja Mäkynen on vielä paikalla täällä salissa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.